

[Statsministeren.]

lige godt, og der er ikke, eller der bør i alt fald ikke være større modsætninger imellem os. Frisind derimod er den holdning at unde den man bekæmper frihed. Tolerancen er den ansigtsløses holdning, frisindet finder man hos den, der har noget at kæmpe for, men som ikke vil bruge magt eller vold, men vil unde sin modstander den frihed, som han kræver for sig selv.

Sådan kunne man antyde den tankegang, som Holger Kjær har formuleret i sin bog, der i øvrigt netop handler om skolespørgsmål og frihed i skolen. Og den tankegang fører mig til at sige, at jeg må vende mig imod enhver demagogi, fanatisme, indoktrinering, hvorved jeg forstår en persons misbrug af sin stilling og sin magt til at påtvinge andre sine synspunkter. Åndsfrihed er det sande demokratis kendemærke, siger Holger Kjær. Derfor må demokratiet bekæmpe enhver form for voldelig ensretning. Vi må værgе os imod, at personer misbruger den stilling, som samfundet har betroet dem. Men jeg vender mig mod enhver heksejagt. Det kan jo være, hekse slet ikke eksisterer. Det kan også være, der er hekse til, men hekse skal ikke bekæmpes med bål og brand; de bekæmpes bedst ved, at man ikke tror på dem.

I begge forespørgsler forekommer ordet „sikre“. Begge forespørgsler vil sikre demokrati og åndsfrihed. Man må nok spørge hvordan. Hverken regering eller folketing eller politiet kan sikre begreber som demokrati og åndsfrihed, men vi kan stræbe efter at give dem de bedst mulige vækstbetingelser i vores samfund. Sikringen af dem må så at sige ske indefra, gennem et levende samspil mellem de enkelte mennesker og de enkelte grupper i samfundet. Det bedste værn, vi har for demokrati, åndsfrihed, tolerance, er den ret, grundloven hjemler os til hver for sig at have vore meninger og synspunkter, til at organisere os, til at give udtryk for vore meninger i tale og skrift.

Det må være en konsekvens af denne ret, at ingen kan udelukkes fra en stilling eller et hverv på grund af sine meninger, det være politiske, religiøse eller andre. Det ene afgørende må i hvert enkelt tilfælde være, at den pågældende har de fornødne faglige kvalifikationer, og at han eller hun driver sit virke på en måde, der svarer til de krav, der stil-

les til den pågældende bestilling. Det er derfor på dette plan, diskussionen må føres, hvis den skal være frugtbar.

Er der områder, hvor netop hensynet til de goder, vi ønsker at sikre, stiller særlige krav til den måde, hvorpå mennesker i betroede stillinger udøver deres virksomhed? Det er der. Der er efter vor opfattelse, efter min opfattelse, på de områder, hvor påvirkningen af mennesker antager en mere monopolagtig karakter, netop grund til at stille særlige krav, ikke mindst dér, hvor påvirkningen sker over for børn og unge, som er inde i en udviklings- og modningsproces. Derfor må vi kræve af skolen, og derfor må vi kræve af radio og fjernsyn, i hvert fald så længe de har monopol, at disse institutioners medarbejdere ikke misbruger deres placering til ensidigt at påvirke børnene, seerne, lytterne ud fra bestemte politiske, religiøse eller andre synspunkter.

Jeg vil gerne understrege, at dette grundsynspunkt må gælde, uanset hvilken farve i spektret det drejer sig om. Vi må være på vagt over for ensidighedstendenser, men vi må samtidig være på vagt mod risikoen for at falde i den modsatte grøft, ellers risikerer vi at dræbe demokratiet og åndsfriheden og tolerancen i demokratiets og åndsfrihedens og tolerancens navn. Eleverne, seerne, lytterne skal have en alsidig orientering. De skal kende socialisme og marxisme og kommunisme lige så vel som liberalisme og andre ismer. Jeg er ganske enig i, at vi ikke skal falde i den grøft, at vi vejer og vurderer hvert enkelt ord, der siges af en lærer eller slipper ud af en medarbejders mund i radio eller fjernsyn. Jeg vil heller ikke nægte, at der kan være noget positivt i, at lytterne eller seerne og børnene kan mærke, hvad personen selv står for. Dér, hvor vi skal sige stop, det er dér, hvor skolens eller massemediernes medarbejdere helt klart misbruger deres stilling til en bevidst, konsekvent, vedvarende ensidig propaganda over for børnene eller lytterne og seerne.

For at nævne et klart eksempel, så forekommer det mig, at kredsen omkring Unge Pædagoger og politisk revy har givet en helt klar beskrivelse af en virksomhed, som, hvad enten den er organiseret eller uorganiseret, ikke bør kunne finde sin plads inden for den danske folkeskole eller som grundlæggende linje for en medarbejder i radio